

A GLASGOW-I KLÍMACSÚCS *

*Németh-Kiss Szófia*¹

*Az ENSZ éghajlatváltozási konferenciája (COP26) 2021. október 31. és november 13. között került megrendezésre. Az esemény a világ vezetőinek csúcstalálkozója volt, mivel az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményének (UNFCCC) 197 részes fele képviseltette magát a konferencián, köztük az EU és valamennyi uniós tagállam. Az uniós küldöttséget Charles Michel, az Európai Tanács elnöke, Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke, valamint az EU Tanácsának szlovén soros elnöksége képviselőjében Janez Janša szlovén miniszterelnök vezette.*²

Előzmények

A COP rövidítés az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC) Felelő Konferenciáját (angolul: conference of the parties) jelöli. A COP26 az egyezmény felelő huszonhatodik konferenciája volt, amelyet az Egyesült Királyság Olaszországgal partnerségben rendezett meg. A felek a találkozó során áttekintették, hogy milyen előrelépést értek el kötelezettségvállalásaik teljesítése terén, amelyeket a Párizsi Megállapodás azon célkitűzése keretében tettek, hogy a globális felmelegedés az iparosodást megelőző szinthez képest jóval 2 °C alatt maradjon, valamint erőfeszítések történjenek annak érdekében, hogy mindössze 1,5 °C-ra korlátozódjon.³

Beszédében Charles Michel és Ursula von der Leyen is hangsúlyozta, hogy a globális felmelegedés mára már mindenkit érintő probléma, amely egyre sürgetőbb cselekvést kíván. A közös célkitűzések elérése érdekében a nemzetközi közösségnek számos területre kell összpontosítania: ilyen többek között a közpénzek mozgósítása, a magánszektorral való együttműködés, a szén-dioxid árazása és a gazdaságpolitikák közötti összhang megteremtése.⁴ Az elvárások a konferenciát megelőzően főként arra vonatkoztak, hogy a résztvevő államok legyenek felelősségteljesebbek és vállaljanak komoly kötelezettségeket annak érdekében, hogy sikerüljön 2050-ig 1,5 Celsius-fok

---

* DOI 10.21867/KjK/2022.2.4.

¹ *Németh Kiss Szófia*, joghallgató, Debreceni Egyetem Állam-és Jogtudományi Kar

² A tanulmány megjelenését az EFOP-3.6.1-16-2016-00022 Debrecen Venture Catapult Program című pályázat tette lehetővé.

³ A COP26 éghajlatváltozási csúcstalálkozó <https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/climate-change/paris-agreement/cop26/> (letöltve:2021. 12. 10.)

⁴ Charles Michel elnök felszólalása a COP26 keretében tartott „Cselekvési és szolidaritási vita” elnevezésű rendezvényen, 2021. november 1. <https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2021/11/01/cop26-action-and-solidarity-debate-intervention-president-charles-michel-1-november-2021/> (letöltve: 2021. 12. 10.)

alatt tartani a Föld átlaghőmérsékletének emelkedését az ipari forradalom előtti értékekhez képest. A 95 éves David Attenborough szintén élesen fogalmazott a beszédében, amikor a válság kezelésére alkalmas megoldásra tett javaslatot. Véleménye szerint egy fejlett ország sem mondható fenntarthatónak, ők a legnagyobb szennyezők. "Több milliárd tonna szén-dioxidot kell kivonnunk a levegőből", amit Attenborough szerint csak egy új ipari forradalom bekövetkeztével érhetünk el.⁵

Az Európai Unió jó példát kívánt állítani az éghajlatváltozásra tekintettel, mivel az évek alatt több olyan jogszabályt fogadott el, amelyek környezetvédelmi célkitűzéseket tartalmaztak. Továbbá teljesítette a kibocsátáscsökkentéssel kapcsolatos célkitűzéseit is, megújította éghajlatvédelmi törekvéseit, és ennek keretében vállalta, hogy 2030-ig legalább 55%-kal csökkenti a kibocsátásokat, sőt az európai klímarendelet révén jogi kötelezettséggé tette ennek a célnak a teljesítését.⁶

A konferencia eredményei

A két héti folytatott tárgyalásoknak számos eredménye volt, hiszen – a pandémia miatt – több, mint egy év kihagyás után sikerült a világ vezetőinek személyesen találkozni.

A konferencia zárásaként a miniszterek konszenzusra törekedtek egy új, kollektív pénzügyi cél meghatározása érdekében, valamint az új vagy aktualizált, nemzeti szinten meghatározott hozzájárulásokról és a hosszú távú klímastratégiáról szerettek volna kompromisszumot kötni. Mindemellett a nemzetközi szén-dioxid-piacokra vonatkozó időkeretek és szabályok és a jelentéstétel átláthatósági szabályai is szóba kerültek. A zárónyilatkozatban az országok hangsúlyozták a fokozott intézkedések szükségességét ebben a kulcsfontosságú évtizedben, mivel a 1,5 fokos cél eléréséhez 2030-ig 45%-kal kell csökkenteni a CO²-kibocsátást a 2010-es értékhez képest. Andrej Vizjak, szlovén környezetvédelmi és területrendezési miniszter, a Környezetvédelmi Tanács jelenlegi elnöke rámutatott arra, hogy az átfogó irányelv segíti a kiegyensúlyozott végeredmény elérését és mindenki javát szolgálja az előrehaladás érdekében. De nem várhatjuk el, hogy minden nyitott kérdés megoldódjon, néhány kérdés a jövőbeni tárgyalások napirendjén marad. A Párizsi Megállapodás céljainak eléréséért való felelősség mindannyiunk közös

---

⁵ Sir David Attenborough's powerful speech to leaders at COP26 <https://www.youtube.com/watch?v=ihzCCsWJSw&t=53s> (letöltve: 2021. 12. 10.)

⁶ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1119 RENDELETE (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1119&from=EN> (letöltve 2021. 12. 10.)

kötelezettségvállalása. Csak együtt érhetünk el közös célokat egy szebb jövő érdekében.⁷

A pénzügyi kérdésekben az eddigieknél jelentősebb előrelépés történt. Ezen a csúcstalálkozón számos fejlett ország ígéretet tett arra, hogy növeli pénzügyi hozzájárulását a fejlődő országok segítéséhez, amely azt eredményezi, hogy az elkövetkező években várhatóan elérjük az évi 100 milliárd dolláros célt. Ezen túlmenően a konferencia a fejlett országok részéről a fejlődő országoknak nyújtott segítségnyújtás tárgyában is előrelépést jelentett, ugyanis megkezdődött a 2025 utáni időszakra vonatkozó új kollektív pénzügyi cél kitűzéséhez vezető diskurzus.

Azokat az országokat, amelyek még nem nyújtották be új vagy frissített nemzetileg meghatározott hozzájárulásukat (Nationally Determined Contributions - NDC) és hosszú távú éghajlat-stratégiájukat, felkérték, hogy ezt legkésőbb a következő COP-ülésig tegyék meg, valamint valamennyi felet felkértek arra, hogy erősítsék meg hozzájárulásukat a Párizsi Megállapodás céljával és a legújabb tudományos eredményekkel összhangban 2022 végéig. Ennek érdekében megállapodás született egy éves miniszteri találkozó összehívásáról a 2030-as éghajlati ambíció megerősítése érdekében.

A Glasgow-i csúcson a következő szigorúbb kötelezettségvállalások születtek: India vállalta, hogy 2070-re eléri az éghajlatsemlegességet, és 2030-ra 50%-os célt tűz ki a megújuló energiaforrásokra; az Egyesült Államok vállalta, hogy hosszú távú klímastratégiát fogad el az éghajlatsemlegesség érdekében; Dél-Korea arra tett vállalat, hogy 2018-hoz képest 40%-ra frissíti NDC-it; Nigéria pedig a tervek szerint 2060-ra klímasemleges lesz.

A konferencián véglegesítették a Párizsi Megállapodás szabálykönyvét is. Elfogadták az utolsó hiányzó elemeket, azaz a nemzeti szinten meghatározott hozzájárulások határidejét, a nemzetközi szén-dioxid-piacokra vonatkozó szabályokat (6. cikk) és a jelentéstétel átláthatóságára vonatkozó szabályokat. Ezzel hat év után lezárulnak a szabálykönyvről folytatott tárgyalások, ami lehetővé teszi a részes felek számára, hogy immár vállalásaiknak a Párizsi Megállapodás céljainak elérése érdekében történő végrehajtására összpontosítsanak.⁸

Elfogadták a Globális Metánvállalást (Global Methane Pledge), amely arra kötelezi az aláíró feleket (több, mint 80 országot), hogy 2030-ig 30%-kal csökkentsék a metánkibocsátást. 40 ország vállalta, hogy felhagynak a szénalapú energiatermeléssel (a gazdagabb államok 2030-ig, a szegényebbek 2040-ig), és nem építenek több szénművet. Ebből a megegyezésből azonban hiányoznak a legnagyobb felhasználók, mint az USA, Kína, Ausztrália vagy épp India, csatlakozott azonban nagy szén-szennyezőként Lengyelország és

⁷ COP26 Ministerial Dialogue on Adaptation Action - Andrej Vizjak (Slovenia) <https://www.youtube.com/watch?v=Ayf8cpGloAY> (letöltve: 2021. 12. 11.)

⁸ PÁRIZSI MEGÁLLAPODÁS [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016A1019\(01\)&from=HU](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016A1019(01)&from=HU) (letöltve: 2021. 12. 11.)

Indonézia (ők a 2040-es határidőt vállalták). Emellett elfogadták az Erdő- és Földhasználatról szóló Nyilatkozatot is. Az EU pedig továbbra is támogatni fogja a globális éghajlat-politikai menetrendet és az éghajlatváltozás elleni küzdelemben az érdekelt felek munkáját.⁹

Összegzés és kritikák

Az elért eredmények ellenére sokan nem elégedettek, hiszen ahhoz, hogy a globális felmelegedést 1,5 °C-nál korlátozni tudjuk, 2030-ra felére kellene csökkenteni a jelenlegi kibocsátásokat. A CAT elemzése szerint a bejelentett középtávú vállalások még mindig legalább 2,4 °C-os globális felmelegedéshez vezetnek a század végére. Bár az országok elköteleződése a szénalapú energiatermelés fokozatos kivezetése mellett mérföldkőnek számít (ezidáig egyetlen COP döntés sem nevezte meg a szénipart), sajnálatos módon a két nagykibocsátó – India és Kína – az utolsó pillanatban módosított, így a „kivezetés” helyett a „csökkentés” szó került a végső szövegbe.¹⁰

Attól függetlenül, hogy nem történt látványos előrelépés, a részes államok változtatásokra tettek ígéretet, így bizakodhatunk abban, hogy nem buktuk el a klímaváltozás elleni harcot és az előttünk álló évtizedben valóban teljesülnek az országok általi vállalások.

Források jegyzéke:

- A COP26 éghajlatváltozási csúcstalálkozó <https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/climate-change/paris-agreement/cop26/>
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1119 RENDELETE (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1119&from=EN>
- Charles Michel elnök felszólalása a COP26 keretében tartott „Cselekvési és szolidaritási vita” elnevezésű rendezvényen, 2021. november 1. <https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press->

⁹ COP26 – jelentős előrelépés történt, de további erőfeszítésekre van szükség az 1,5 °C-os célkitűzés eléréséhez (a szlovén elnökség sajtóközleménye) <https://slovenian-presidency.consilium.europa.eu/en/news/cop26-significant-progress-made-but-further-efforts-needed-to-reach-the-1-5-degree-objective/> (letöltve: 2021. 12. 11.)

¹⁰ Életben maradt a 1,5 °C reménye, de a világ nem tőri össze magát, hogy megmentsen a beteget – COP26 helyszíni értékelő <https://masfelfok.hu/2021/11/15/cop26-glasgow-1-5-fok-klimavaltozas-ertekelo-elemzes-ensz-klimacsacsuc/> (letöltve: 2021. 12. 11.)

[releases/2021/11/01/cop26-action-and-solidarity-debate-intervention-president-charles-michel-1-november-2021/](https://slovenian-presidency.consilium.europa.eu/en/news/cop26-action-and-solidarity-debate-intervention-president-charles-michel-1-november-2021/)

- COP26 – jelentős előrelépés történt, de további erőfeszítésekre van szükség az 1,5 °C-os célkitűzés eléréséhez (a szlovén elnökség sajtóközleménye) <https://slovenian-presidency.consilium.europa.eu/en/news/cop26-significant-progress-made-but-further-efforts-needed-to-reach-the-1-5-degree-objective/>
- COP26 Ministerial Dialogue on Adaptation Action - Andrej Vizjak (Slovenia) <https://www.youtube.com/watch?v=Ayf8cpGloAY>
- Életben maradt a 1,5 °C reménye, de a világ nem töri össze magát, hogy megmentse a beteget – COP26 helyszíni értékelő <https://masfelfok.hu/2021/11/15/cop26-glasgow-1-5-fok-klimavaltozas-ertekelo-elemzes-ensz-klimesacsucs/>
- PÁRIZSI MEGÁLLAPODÁS [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016A1019\(01\)&from=HU](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016A1019(01)&from=HU)
- Sir David Attenborough's powerful speech to leaders at COP26 <https://www.youtube.com/watch?v=ihhzCCsWJSw&t=53s>